

Departamento de Percusión

Programación de Percusión

Curso 2022-2023

CMUS PROFESIONAL DO CARBALLIÑO

Praza Maior, 1, 32500 - O Carballiño (Ourense)

Tlfn.: 988 53 00 07 / Fax: 988 53 00 08

cmus.profesional.carballino@edu.xunta.gal

Índice

1. Introducción	3
2. Metodoloxía	6
2.1. Principios metodolóxicos da programación didáctica	7
2.2. Estratexias metodolóxicas	10
2.3. Recursos Materiais	11
2.4. Actividades de titoría	11
2.5. Calibración	12
3. Atención á diversidade	12
4. Temas transversais	16
4.1. Educación en valores	16
4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TICs)	17
5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	18
6. Secuenciación por cursos	19
6.1. Obxectivos	19
6.2. Contidos	24
6.3. Programa a superar durante o curso	29
6.4. Avaliación	37
6.4.1. Criterios de avaliación	40
6.4.2. Mínimos exixibles	45
6.4.3. Procedementos e ferramentas de avaliación	45
6.4.4. Criterios de cualificación	45
6.4.5. Medidas de recuperación	46
6.4.6. Recursos didácticos	46
7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica	57
8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento	57
9. Anexos	58
9.1. Probas de acceso 1º de grao profesional	58
9.2. Probas de acceso a outros cursos	59
9.3. Criterios para a obtención dos premios fin de grao	60

1. Introducción

A presente programación didáctica vai dirixida ao alumnado do Grao Elemental e Grado Profesional do Conservatorio de Música de Carballiño. Baséase na lexislación educativa actual centrada nas ensinanzas artísticas, especificamente para a especialidade de percusión. Este documento contén a fundamentación legal, os obxectivos, os contidos, as competencias básicas, a metodoloxía, os recursos materias e a avaliación. Tamén se fai mención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo. Para finalizar inclúese unha secuenciación por cursos, onde se especifican os obxectivos, os contidos, a metodoloxía, a secuenciación, a avaliación e o repertorio orientativo de cada curso.

Características do alumnado

O conservatorio conta cunha media de 70 alumnos/as. Nel conviven alumnos de características socioculturais e socioeconómicas distintas, tendo por un lado o alumnado maioritariamente do municipio e da contorna mais próximo con un nivel sociocultural e económico moi variado que buscan no conservatorio unha formación musical complementaria aos seus estudos xerais. Por outro lado temos alumnado dun contorno mais afastado, procedente de escolas de música, cunhas inquiredanzas distintas e moitas veces con un interese por comezar os estudos elementais.

Todo isto da lugar a unha grande heteroxeneidade no alumnado en canto a dedicación, constancia no estudo, grao de implicación, etc., aspectos a ter en conta na organización do centro e na elaboración das programacións didácticas.

Marco Legal

A presente Programación Didáctica está fundamentada na lexislación educativa vixente de carácter estatal e autonómico. Baséase, en primeiro lugar na Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, pola que se establece a ordenación das ensinanzas musicais e as súas etapas educativas. Galicia desenvolve o Real Decreto 198/2007, do 27 de setembro, pola que se establece a ordenación do Grao Elemental das ensinanzas de Réxime Especial de Música e o Decreto 203/2007, de 27 de setembro, por el que se establece el currículo de las ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

Así mesmo, terase en conta a Circular 21/2008 da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais pola que se regula a avaliación e

cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas elementais de música e danza. Por último basearase o decreto 223/2010, do 30 de setembro, no que establece o regulamento orgánico dos Conservatorios Elementais en Galicia e a Orde do 4 de agosto de 2011 pola que se desenvolve o Decreto anterior.

Avaliación inicial

A avaliación inicial realizarase durante a primeira semana do curso escolar. Este proceso comprendera as seguintes accións que permitan identificar as dificultades do alumnado, así como as súas necesidades de atención educativa:

- a) Análise dos informes de avaliación individualizados do curso anterior.
- b) Detección das aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso 2021/2022 así como a súa correspondencia coa falta do desenvolvemento das correspondentes competencias clave.
- c) Coñecemento personalizado do alumnado e da súa situación emocional co fin de tomar as decisións profesionais de actuación por parte do profesorado.

Programacións didáctica da materia de percusión.

- 1) Dita programación didáctica incorpora as aprendizaxes imprescindibles non adquiridas no curso anterior, así como unha transición posible ao ensino non presencial, se esta fose necesaria.
- 2) A presente programación didáctica (en adiante PD) elaborouse contemplando os posibles escenarios en función da situación sanitaria: actividade lectiva presencial, semipresencial e/ou non presencial.
- 3) Para un correcto inicio e desenvolvemento do curso 2022/2023, dende a aula de percusión elaborárase un plan de reforzo e recuperación coa finalidade de que o alumnado recupere as aprendizaxes imprescindibles non adquiridos no curso 2021/2022.
- 4) A partir dos informes individualizados elaborados a finalización do curso 2021/2022 e da avaliación inicial, reforzaranse os elementos curriculares esenciais e as competencias e aprendizaxes imprescindibles do curso anterior, os cales serán previamente determinados polos equipos docentes e departamentos didácticos, co fin de garantir a continuidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe.

- 5) O plan de reforzo desenvolverase mediante axustes curriculares, segundo as necesidades individuais do alumnado derivadas dos resultados da avaliación inicial, e estenderase, alomenos, durante o primeiro trimestre do curso 2022/2023.
- 6) No plan de reforzo estableceranse as medidas metodolóxicas e organizativas que favorezan o pleno desenvolvemento de todo o alumnado. Entre estas medidas estarán a proposta de tarefas globalizadas que requiran da posta en practica de todas as competencias do alumnado, a aprendizaxe cooperativa, o uso das TIC como recurso didáctico, actividades que favorezan a auto-aprendizaxe, o pensamento crítico e creativo, a investigación mediante proxectos de traballo, entre outras.
- 7) Para a elaboración da presente PD e seguindo os directrices establecidas na CCP, consideraranse os seguintes criterios:
 - a) Análise e valoración das aprendizaxes imprescindibles que se impartiron e das que non se impartiron no curso 2021/2022.
 - b) Análise e valoración dos resultados da avaliación inicial de cada area e materia coa finalidade de detectar as carencias e necesidades do alumnado.
 - c) Incorporación das aprendizaxes non adquiridas a programación do novo curso escolar. Recoméndase o seu desenvolvemento dende un enfoque competencial e a través de propostas metodolóxicas activas e axustadas as necesidades concretas do alumnado e grupo e que fomenten a colaboración e a participación do alumnado no seu proceso de aprendizaxe.
 - d) Constanan as adaptacións necesarias que a docencia non presencial puidese requirir, identificando de forma expresa aqueles aprendizaxes imprescindibles para a adquisición das competencias clave, así como o deseño de tarefas globais e as estratexias e instrumentos de avaliación mais adecuados para a consecución deste obxectivo.
 - e) Revisión dos obxectivos de area ou materia en cada nivel, así como das competencias clave que o alumnado poderá lograr como consecuencia da adaptación das programacións.
- 8) Prestarase especial atención ao alumnado con necesidades específicas de

apoio educativo e ao alumnado que tivese dificultades derivadas da fenda dixital, sen prexuízo do desenvolvemento doutras medidas de atención a diversidade que se poidan establecer.

- 9) Os plans de reforzo e recuperación formaran parte das programacións didácticas, así como da PXA.
- 10) En relación coa metodoloxía didáctica, os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas poderanse desenvolver de forma presencial e non presencial, ademais de ter un carácter eminentemente práctico e potenciar o traballo en equipo e o proceso de avaliación continua.
- 11) Os procedementos e instrumentos de avaliación deseñaranse de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado, sempre adecuándose as modalidades xa citadas de ensino presencial e non presencial.

2. Metodoloxía

Os métodos de ensino son, en gran medida, responsabilidade do profesor, como corresponde a un currículo aberto. A autoridade educativa ofrece unhas directrices xerais encamiñadas á mellor prestación do servizo docente, as cales se concretan segundo as preferencias pedagóxicas de cada profesor. Non existe o método por excelencia, xa que a bondade dos mesmos debe considerarse en función dos resultados que consiga e na adaptación específica que cada alumno/a esixe.

A necesaria individualización do ensino supón a individualización dos métodos. Sen embargo, si que existen certos principios metodolóxicos xerais, que se derivan dos principios psicopedagóxicos sinalados antes e que deben guiar a práctica docente. O que se pretende fundamentalmente é organizar e ordenar os contidos e actividades de ensino-aprendizaxe que se van expoñer no aula, en función dos obxectivos propostos. Sen embargo as particularidades do ensino da Percusión fan que debamos falar de unidades de traballo flexibles. Nas clases individuais de Percusión é necesario realizar continuas adaptacións en atención á diversidade do alumno/a, estas adaptacións son individuais ou grupais, e en ocasións con carácter significativo ou non, é dicir se eliminamos ou non elementos curriculares. Ao propio tempo levaríamos a cabo actividades de reforzo e/ou ampliación en función das

necesidades de cada un. Cada alumno/a ofrece un nivel de desenvolvemento psicomotor, técnico e musical diferenciado, presentando ritmos de aprendizaxe, sensibilidade musical e problemas mecánicos concretos que é necesario atender de modo particular. Non obstante iso non é inconveniente para que poida seguirse unha estruturación do traballo no aula de acordo a un plan previsto para todo o curso.

Os criterios metodolóxicos que incluiremos na presente programación didáctica, serán necesariamente de carácter xeral e iranse concretando en cada unha dos cursos, de acordo á natureza das actividades a realizar.

2.1. Principios metodolóxicos da programación didáctica.

Segundo o decreto 203/2007 de 27 de setembro do DOG sobre os principios metodolóxicos di que: deberá promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao superior. Os principios metodolóxicos, recollidos con carácter xeral nesta programación, serán aplicados en función de diversas variables como: os obxectivos e contidos didácticos abordados en cada curso, o tipo de actividade que se propicia, o tipo de alumno/a ao que se aplicarán segundo as súas necesidades específicas, etc... A seguir imos comentar brevemente os principios metodolóxicos máis relevantes que teremos en conta no desenvolvemento da actividade docente.

No momento de aplicar estas liñas metodolóxicas, teranse en conta os criterios para a atención á diversidade, xa que cada alumno/a vai necesitar unha orientación axeitada ás súas características:

1. A actividade de aprendizaxe debe implicar a posibilidade de gozar aprendendo.
2. As actividades han de permitir que o alumno/a aprecie o seu grao inicial de competencia dos contidos que son obxecto de aprendizaxe.
3. O profesor de ser guía e conselleiro das actividades realizadas, nunca debe impoñer un único criterio de traballo, deixando aflorar a interpretación nun plano subxectivo.
4. A técnica non debe ser un fin en si mesmo, é o medio para a execución instrumental.

5. Aprendizaxe funcional, a aplicación práctica do coñecemento adquirido, e a súa conexión con outras aprendizaxes para a adquisición de novos contidos e obxectivos.
6. Memorización progresiva por seccións da totalidade da obra.

Partir dos coñecementos previos. O ensino ten que partir da realidade do alumno/a, dos seus coñecementos previos e o seu desenvolvemento evolutivo, segundo as etapas de maduración mental nas que se atopan. Disto depende o que non existan disfuncións nos procesos de ensino-aprendizaxe. Non é o profesor, coa súa propia metodoloxía, senón o alumnado que se sitúa no centro do programa educativo. É en función das necesidades e capacidades do alumnado que se organice todo o proceso ensino-aprendizaxe. Así pois baséase o construtivismo que entende a aprendizaxe como un proceso de reconstrución persoal de cada un dos novas aprendizaxes, de cada novo contido. Ao propio tempo, unha idea intimamente ligada ao construtivismo consiste en que o alumno/a aprenda estratexias que lle sirvan para facer novas aprendizaxes, é dicir, que aprenda a aprender (principio de autonomía).

Favorecer a motivación do alumno/a. O reforzo da motivación considérase fundamental para obter o máximo nivel de implicación do alumnado na súa aprendizaxe. A motivación é capaz de explicar para onde diriximos as nosas accións e a enerxía coa que nos empregamos na realización dunha actividade. Desexar facer algo fai posible a súa aprendizaxe. De tal forma que se logramos que a aprendizaxe resulte pracenteiro, tamén redundará na eficacia da devandita aprendizaxe. Aínda que moitos dos factores que afectan ao grao de motivación dos alumnos/as son alleos á nosa capacidade de influencia, existen moitos outros de tipo intrínseco sobre os que si podemos intervir.

Algúns dos factores que debemos ter en conta na clase de Percusión para desenvolver a motivación no alumno/a son:

- a) Establecer metas que se correspondan coas capacidades reais do alumno/a, aínda que con suficiente grao de novidade e dificultade como para estimular a súa curiosidade.
- b) As explicacións verbais han de transmitir con claridade o que queremos obter. Debemos descartar o uso de tópicos baleiros, xa que o alumno/a debe ter claro

que é o que esperamos que realice.

- c) Estimular o reto da auto-superación, orientando a motivación para factores internos antes que externos.
- d) Desenvolver o pracer da propia escoita durante a interpretación.
- e) Ofrecer frecuentemente información acerca do que o alumno/a realiza (feedback), utilizando reforzos positivos e negativos en función de cada situación.
- f) Tocar diante do alumno/a, ofrecendo exemplo e modelos do que se pretende obter.
- g) Axudar ao alumno/á desenvolver imaxes estéticas que lle guíen na interpretación.
- h) Desenvolver actividades en público.

Fomentar as aprendizaxes significativas. É a aprendizaxe que asegura que os coñecementos adquiridos poderán ser utilizados no futuro. Cada novo coñecemento musical ou habilidade técnica conecta coa bagaxe anterior do alumnado. Este debe polo tanto aprender a aprender, isto é, saber utilizar por si mesmo os coñecementos e habilidades adquiridos. É necesario distinguir entre o que é capaz de facer e aprender por si mesmo, e o que poida facer con axuda. Débese propiciar o desenvolvemento de estratexias cognitivas por parte do alumnado, que consoliden a súa propia autonomía.

Conectar os elementos da técnica coa expresión. A atención aos problemas e procedementos técnicos, como algo separado da intención expresiva, só pode entenderse se fai co fin de que análise ou pola necesidade dun adestramento específico de algún dos seus aspectos. Non obstante é necesario integrar ambos extremos, transformando as simples accións mecánicas en movementos significativos, en relación ao fin musical que se pretende conseguir. Deste modo se conseguirá unificar intencións e procedementos nunha unidade de acción que pode ser asumida como propia polo alumno/a.

Estimular a actitude analítica para a comprensión global da obra musical. A capacidade cognitiva do alumno/a que ingresa no 6o curso de grao profesional permite o recoñecemento e análise por separado de cada un dos elementos básicos do

fenómeno musical. Desde este momento é necesario orientar o estudo desde unha actitude analítica, tratando de relacionar a partitura co fenómeno musical que encerra, de acordo á época na que foi escrita.

2.2. Estratexias metodolóxicas.

No deseño das estratexias didácticas non é posible atopar un modelo universal aplicable a todos os profesores e a todas as realidades educativas. A formulación de orientacións metodolóxicas debe facerse tendo en conta a súa flexibilidade á hora de levarlos á práctica. En realidade todas elas son compatibles entre si, e a súa aplicación dependerá das características especiais dos distintos contidos a tratar, das particularidades do alumno/a e de que sexan levadas a cabo nas clases individuais ou nas colectivas.

En función do seu grao de intervención do profesor, o seu grao de influencia e a súa valoración sobre o ensino en si mesma podemos distinguir diversos métodos:

Métodos segundo o seu grao de intervención:

- a) Método didáctico, que empregamos cando o profesor di exactamente o que hai que facer e como facelo e o alumno/a límitase a tratar de seguir as súas instrucións.
- b) Método dialéctico, é o que xorde da conversa e o intercambio entre profesor e alumno/a, ben sexa verbalmente ou a través da imitación musical do que o propio profesor toque no instrumento de percusión.

Métodos segundo o seu grao de influencia

- a) Método impositivo, como manifestación de autoridade do profesor, é un modelo vello que só pode ter sentido en momentos puntuais.
- b) Método pro-positivo, que é aquel polo profesor non impón senón que propón, razoando as causas e mostrando as diferenzas entre distintas opcións.
- c) Método expositivo, consistente en que o profesor expón ideas e conceptos necesarios e que polo tanto non necesitan da aceptación do alumno/a, senón sinxelamente da súa comprensión.

Métodos segundo a súa valoración sobre o ensino en si mesma

- a) O método escéptico, é o que se vale do formulación de dúbidas por parte do profesor e deixa ao alumno/a que extraia as súas propias conclusións.
- b) Método crítico, baseado na valoración do que fai o alumno/a. Probablemente é o método máis utilizado no ensino tradicional da percusión: o alumno/a trae a obra aprendida e o profesor a corrixe.

2.3. Recursos Materiais.

Os materiais necesarios para desenvolver esta programación didáctica son:

- Instrumentos da aula de percusión (marimba, caixa, batería, catro timbais, vibráfono e diversos instrumentos para set-up).
- Partituras e métodos (especificados na secuenciación do currículo).
- Reprodutor de audio e/ou vídeo para ver/oír as propias gravacións, e incluso ver outras doutros compañeiros/as ou grandes intérpretes.
- Recursos auxiliares da aula: metrónomo, bandexas, claves para regular a tensión das membranas...
- Atrís e unha mesa.

2.4. Actividades de tutoría

Un elemento fundamental na determinación e orientación e estas medidas de adaptación reside na acción titorial. O profesor de percusión, como titor do alumno, deberá orientar e asesorar permanentemente ao alumno, detectando os problemas e inquietudes que poida manifestar. A solución de moitos dos problemas musicais deben ser abordados en colaboración con outros profesores implicados na súa formación, por exemplo o de linguaxe musical, polo que é necesario manter a comunicación cos mesmos. Deste modo tamén poden obterse datos relevantes que permitan reorientar a actividade formativa e practicar as adaptacións que sexan necesarias.

Unha das responsabilidades da acción titorial é tamén a de manter un contacto fluído cos pais, acerca de calquera particularidade que poida influír sobre o proceso de aprendizaxe. Isto inclúe a coordinación dos tempos de traballo na casa, a

dispoñibilidade ou non de tempo e dun instrumento adecuado e en boas condicións, a verificación dos factores positivos ou negativos que poden afectar á motivación do alumno na súa familia, etc. Para levar a cabo as titorías dispórase de unha hora semanal, os martes de 20h a 21h.

2.5. Calibración

Realizarase, ao menos, 3 probas anuais de calibración, onde o profesorado da especialidade acordará previamente o funcionamento da proba, e será comunicado ao alumnado, coa antelación suficiente. Segundo o artigo 2º das Ordes do 8 de febreiro de 2008 e do 11 de febreiro de 2008 polas que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música e danza, e nos puntos 1.5 e 1.6. da Circular 21/2008 e o proceso PR76CAL (Homoxeneización e calibración), os departamentos determinarán o tipo e partes da ou das probas, así como os valores de referencia asignados as mesmas.

3. Atención á diversidade

O ensino da Percusión require dunha constante adaptación por parte do profesor ás condicións específicas de cada alumno co fin de dar unha resposta educativa máis axeitada ás súas necesidades. É o que se denomina atención á diversidade e que no ensino da Percusión pode manifestarse tanto a través das características física dos alumnos (por exemplo, a altura dun alumno), como nos seus coñecementos previos ou as distintas aptitudes que manifestas, sexan mecánicas ou expresivas. Por esta razón, no desenvolvemento das clases previstas poderán adaptarse ou engadirse as actividades diferentes que se consideren oportunas. Do mesmo modo podería cumprir retomar ou prolongar o traballo dalgún aspecto determinado ata a súa correcta asimilación. A partir da programación didáctica elaborada polo departamento, cada profesor terá a oportunidade de deseñar as súas propias actividades.

Trazos de diversidade do alumnado: tipoloxía xenérica Para aplicar as medidas de adaptación máis convenientes, faise necesario realizar unha avaliación inicial que nos permita identificar os trazos de diversidade que nos servirán de referencia para

organizar e interpretar correctamente esta información. En función da diversidade, podemos establecer unha tipoloxía xenérica de alumnado, atendendo a tres criterios específicos:

En función do seu diferente nivel musical, podemos atopar o alumno/a intermedio, que é aquel que asimila con corrección os contidos e que é capaz de demostralo na interpretación do repertorio. En segundo lugar, o alumno/a avanzado, que é aquel que está dotado dunhas capacidades por encima do previsto para o seu nivel, que demostra unha capacidade comunicativa durante a interpretación e é capaz de achar solucións técnicas e expresivas correctas por propia iniciativa. E por último o alumno/a que presenta dificultades, que é aquel que asimila os contidos a un ritmo menor ao previsto, disocian os aspectos técnicos dos expresivos.

En función do seu diferente actitude e interese para os seus estudos e formación musical, podemos atopar o alumno/a motivado, que presenta unha actitude positiva para a aprendizaxe, non precisando dunha motivación non persoal para conseguir un ritmo adecuado de traballo no aula e na casa. Son alumnos que finalizan convenientemente o grao profesional e que adoitan presentarse ás probas de grao superior. E o alumno/a con baixo interese, que considera a súa asistencia ás clases como unha actividade máis de tipo extraescolar en relación aos seus estudos obrigatorios de Primaria ou Secundaria. É conveniente observar a correspondencia ou non desta actitude coa da súa familia. Normalmente, estes son alumno que non finalizan en grao profesional ou que, de conseguilo, non teñen intención de continuar estudos de grao superior.

En función do grao de adaptación segundo as súas condicións físicas, podemos atopar o alumno/a medio, que non presenta ningunha disfunción de tipo físico ou psicomotriz. O alumno/a que pode presentar particularidades ou disfuncións físicas: entre os que poderemos atopar alumnos/as con algunha deficiencia física significativa (lesiões, visión escasa ou nula, problemas de coordinación motriz), ou leve que lle poidan condicionar o normal desenvolvemento das súas capacidades técnico-interpretativas (man pequena, lonxitude de extremidades non axeitadas, desviacións da columna, hipertensión muscular).

Adaptación didáctica para a atención á diversidade

Algunhas dificultades específicas adoitan arrastrarse durante anos se non se

atenden axeitadamente. Delas derívanse moitos problemas que non poden ser corrixidos directamente se non se detecta a raíz. Algúns destes problemas que o profesor pode atopar nun alumno/a de Percusión son as seguintes (a presente relación non pretende ser exhaustiva senón só unha aproximación a algúns dos problemas de tipo xeral):

- Man mal estruturada.
- Excesiva tensión na costas e ombreiros.
- Movementos parasitos en distintas partes do corpo.
- disfuncións na articulación dos dedos da man ou do brazo dereito ou esquerdo.
- Detencións e repeticións inconscientes durante a interpretación.
- Dificultades para manter o tempo nos cambios de figuración.
- Dificultades na coordinación de ambas mans.

A problemática que presenta a diversidade de niveis dos alumnos/as maniféstase nas clases grupais. En estas, é posible realizar unha adaptación precisa. A tal fin é recomendable elaborar unha gama de distintos materiais didácticos para unha mesma actividade, graduados pola súa complexidade. No que fai á elección do repertorio e co fin de atender á diversidade, terase en conta que os mesmos contidos se poden atopar en distintos estudos e obras do repertorio. É conveniente ampliar ao máximo o abano de cancións onde elixir. A elección dunhas ou outras estará en función da súa dificultade global, pero tamén se terá en conta que xunto aos contidos que se pretende traballar poderán integrarse outros novos aínda non tratados, ou remitir a outros xa superados.

Actividades de reforzo e ampliación

Para o deseño das actividades de reforzo, deberá axeitarse a cada caso en particular, aínda que poderíamos partir duns criterios xerais como referencia:

- 1) Realizar un diagnóstico que determine as carencias específicas que se trata de reforzar. A solución non está simplemente en pedir ao alumno/a que realice un maior esforzo, senón detectar a causa da súa demora e intentar solucionar a través de explicacións dito problema.
- 2) Adaptar o nivel de dificultade ás capacidades obxectivas do alumno. Aínda que

sempre se propoñen metas que están un pouco máis alá das posibilidades do alumno/a, sempre habemos de revisar que este feito produce a motivación esperada e non o contrario, para que así o alumno progrese de forma correcta.

- 3) En ocasións é conveniente un troco de metodoloxía (axudarlle a programar o estudio na casa, propiciar unha maior iniciativa do seu parte, axudarlle a mellorar o seu amor propio, ofrecer menor cantidade de información pero máis precisa, etc...). Tamén é necesario programar actividade de ampliación para aqueles alumnos/as que mostran unhas capacidades superiores ao nivel considerado óptimo. Moitos destes alumnos/as están incluso dotados dun gran talento. Polo tanto, reducir o seu ritmo de progreso ao da media dos seus compañeiros pode frear as súas verdadeiras posibilidades.

Esta circunstancia ten que estar prevista nunha programación didáctica, e por iso, propoñemos tamén uns criterios de referencia:

- 1) Non sobreestimar as capacidades reais do alumno/a. Para non esixirle máis do que realmente están preparados para obter. En ocasións o profesor embarca expectativas demasiado ambiciosas neste tipo de alumnos/as, o que pode derivar en estados de tensión muscular, agobio e finalmente esgotamento e rexeitamento.
- 2) Non manifestar unha preferencia ostensible para estes alumnos/as en presenza dos demais, porque pode desenvolver neles unha imaxe distorsionada das súas posibilidades reais.
- 3) Dar maior importancia ao logro de obxectivos musicais propostos que á consecución de metas externas (como o éxito persoal ou as recompensas materiais).
- 4) Ter sempre en conta o nivel de coñecementos do alumno/a no plano interpretativo, xa que non se trata simplemente de “tocar” cancións de maior dificultade, senón de asegurar unha correcta asimilación e un progreso coherente, integrando capacidades mecánicas, cognitivas e expresivas.
- 5) Propiciar a súa intervención en recitais públicos, como medio para manter a motivación, fixar obxectivos concretos e organizar o traballo de modo efectivo.

4. Temas transversais

É innegable o feito de que a Percusión é un elemento clave que contribúe ao desenvolvemento do intelecto grazas á súa consideración como ciencia e arte, e que ten uns indubidables efectos emocionais e afectivos que inflúen na expresión persoal e na relación cos semellantes.

Por iso é necesario recoller unha serie de ideas implementadas dentro duns parámetros musicais que complementen o desenvolvemento do equilibrio persoal e a formación de hábitos de escoita, tolerancia e respecto cara aos demais e cara á contorna. Estas calidades intrínsecas da práctica e o coñecemento da Percusión concrétanse do seguinte modo nos eixos transversais do Currículo:

4.1. Educación en valores

Educación moral e cívica e educación para a paz. A través de do fomento de actividades grupais e do coñecementos de distintas manifestacións culturais musicais poténciase a aceptación e recoñecemento dos demais, propiciando a tolerancia e o respecto mutuo.

A educación para a saúde. Resulta innegable que a práctica da música contribúe ao establecemento de hábitos de hixiene física e mental, xa que iso fomenta un desenvolvemento persoal equilibrado, buscando a creación de novas vías de comunicación e unha tendencia para conseguir unha contorna que contribúa ao benestar.

A igualdade entre ambos os sexos. É necesario fomentar ao alumnado a idea de igualdade entre os sexos e o papel fundamental da muller na sociedade actual. Por iso os materiais deste Proxecto non inducen a ningún tipo de discriminación relacionada co sexo en calquera das actividades programadas. Educación do consumidor. É indispensable desenvolver no alumnado a idea de ser un consumidor responsable dentro dun mercado marcado polo consumo da música con fins lucrativos. Por iso as actividades programadas buscan desenvolver no alumnado criterios de madurez e de selección que lle permita consumir de forma libre e razoada.

Educación ambiental. Na sociedade actual resulta necesario que o alumnado

se concencie da presenza agresiva do son na contorna. Por iso as actividades programadas fomentan o desenvolvemento dunha actitude consciente e crítica ante as situacións de uso e abuso das fontes sonoras.

4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TICs)

Na clase de Percusión é posible traballar e desenvolver diferentes contidos e habilidades integrando as TIC como parte de procesos nos que se traballen contidos musicais relativos á linguaxe musical, a audición musical, a creación e composición, a gravación e, por suposto, a interpretación. O uso das tecnoloxías como ferramentas complementarias atrae ao alumnado e favorece o desenvolvemento das prácticas didácticas.

Partimos da idea de que os alumnos van participar en cada unha das diferentes etapas do proceso polo que, sen ningunha dúbida, van sentirse como os principais e verdadeiros protagonistas do mesmo. A colaboración e implicación directa dos alumnos será clave para a obtención do produto final.

O obxectivo principal é a gravación de vídeo o son, por parte dos alumnos e o profesor, con arquivos de son/vídeo de calidade secuenciadas e sonorizadas con pezas interpretadas e gravada polos alumnos mediante o uso de software, TIC e recursos materiais tradicionais. No referido ao software, tendo en conta que o orzamento dos centros é, polo xeral, moi imitado, usaremos aplicacións informáticas de baixo custo e 36 programas de libre distribución ou software libre dispoñible en Internet. Utilizaremos un editor de partituras en liña (Noteflight), un sinxelo modificador de parámetros (Best Practice), un editor de audio (Audacity), un secuenciador musical virtual (Anvil Studio) e un programa creador e editor de montaxes con vídeos, imaxes e son (Windows Movie Maker).

No referido ao hardware, empregaremos os ordenadores dos profesores e dos propios alumnos para o tratamento dos arquivos. Para a captación de imaxes empregaremos as gravadoras profesionais dos profesores e a cámara de vídeo do propio conservatorio.

5. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.

Nas clases individuais as actividades poden ser analizadas en:

- 1) Interpretación nos diferentes instrumentos de percusión polo alumno/a das tarefas asignadas: execución de exercicios técnicos e interpretación de estudos e obras.
- 2) Exemplificacións e explicacións a cargo do profesor, que estarán orientadas por unha parte a explicar os contidos previstos en función das actividades realizadas dentro de cada curso. Por outra parte, o profesor deberá corrixir a execución, tanto en función dos aspectos de tipo técnico, como interpretativo-expresivo mediante as consignas axeitadas.
- 3) Outras actividades de tipo complementario, como a lectura a primeira vista ou a improvisación, escoita de audicións, busca de información, audición de concertos, etc.
- 4) Planificación do traballo do alumno na casa, o profesor deberá orientar ao alumno para o estudo que deberá realizar durante a semana. É conveniente que este estudo comece de forma guiada durante a clase, aclarando situacións novas, proponendo dicitacións, exercicios de quentamento estirada, técnica, posicións, etc. En función das características das obras, das actividades previstas e das peculiaridades do alumno, tamén se darán as instrucións oportunas en relación á secuencia de traballo máis conveniente, a necesidade de realizar exercicios preparatorios (como lectura a primeira vista, técnica), o traballo da memoria, etc.

Actividades complementarias.

Unha actividade pedagóxica moderna non pode quedar reducida ao ámbito da aula, aínda sendo este o espazo central do proceso educativo. Este traballo pode verse complementado por outras tarefas realizadas noutros espazos do propio centro (auditorio, biblioteca, aulas de audiovisuais ou de informática) e polos proxectos didácticos en colaboración con outras institucións. Estas actividades están orientadas a superar o marco tradicional da clase de percusión, complementándoo con

actividades o máis variadas posible, que poñan en contacto aos nosos alumnos coa realidade musical no sentido máis amplo, ao tempo que permitirlle conectar esta realidade coa sociedade e cultura do noso tempo.

Para que estas actividades teñan o máximo aproveitamento, deben ser postas en relación co proceso en xeral e responder a unha axeitada planificación. Por esta razón deben estar incluídas na programación de percusión. A seguir relaciónase unha clasificación destas actividades:

- 1) Organizadas polo departamento de percusión:
 - a. Actividades co grupo de Percusión PercuCar: Ensemble, batucada...
 - b. Actividades fóra do horario lectivo como: Recitais de alumnos, Máster-Clases, Cursos de formación, etc.
- 2) En colaboración con outros departamentos:
 - a. Colaboración coa orquestra do conservatorio, visionado de vídeos e audición de discos seguida dun faladoiro, etc.
- 3) Organizadas polo conservatorio:
 - a. Exposicións, intercambios con outros conservatorios, participación en actos académicos (fin de curso, concertos, Santa Cecilia, Nadal, etc.).
- 4) En colaboración co ANPA: Concursos, viaxes de estudos.
- 5) Organizadas por institucións externas ao centro: Asistencia de grupos de alumnos a concertos, Concurso "Intercentros" a nivel Nacional, cursos...

6. Secuenciación por cursos

6.1. Obxectivos

1º G.E

- a) Espertar no alumno o interese pola música, así como desenvolver as facultades necesarias para a correcta interpretación musical.
- b) Coñecer as posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión así como do propio corpo.
- c) Introducir ao alumno nas principais técnicas de agarre de cai, a, batería timbal

e marimba, así como nas principais formas de produción de son.

- d) Desenvolver unha sensibilidade auditiva para valorar unha calidade sonora acorde co nivel.
- e) Iniciar ao alumno na lectura a primeira vista, e no traballo da memoria.
- f) Iniciar ao alumno na improvisación segundo o nivel.
- g) Tocar en grupo sen director.
- h) Adquirir uns hábitos de estudos correctos e eficaces.
- i) Iniciar o alumno no traballo musical grupal.

2º G.E

- a) Coñecer as posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión (caixa, láminas, timbais e batería) así como do propio corpo.
- b) Desenvolver as principais técnicas de agarre e as principais formas de produción de son (caixa, batería, láminas e timbais) xa iniciadas no primeiro curso de ensinanzas elementais.
- c) Desenvolver unha sensibilidade auditiva para valorar unha calidade sonora acorde co nivel.
- d) Desenvolver a lectura a primeira vista e o traballo da memoria.
- e) Desenvolver a improvisación segundo o nivel.
- f) Tocar en grupo sen director.
- g) Adquirir uns hábitos de estudos correctos e eficaces.
- h) Desenvolver no alumno as ferramentas necesarias para tocar de maneira grupal.

3º G.E

- a) Coñecer de maneira xeitosa as posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión así como do propio corpo.
- b) Coñecer as principais técnicas de agarre así como nas principais formas de produción de son.
- c) Desenvolver unha sensibilidade auditiva para valorar unha calidade sonora acorde co nivel.

- d) Ter certo dominio na lectura a primeira vista, e no traballo da memoria, adecuado ao nivel.
- e) Iniciar ao alumno na improvisación segundo o nivel.
- f) Tocar en grupo sen director.
- g) Demostrar uns hábitos de estudos correctos e eficaces.
- h) Tocar en grupo.

4º G.E

- a) Dominar as posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión así como do propio corpo.
- b) Dominar as principais técnicas de apreixe así como nas principais formas de produción de son.
- c) Demostrar unha sensibilidade auditiva para valorar unha calidade sonora acorde co nivel.
- d) Dominar na lectura a primeira vista, e no traballo da memoria, adecuado ao nivel.
- e) Iniciar ao alumno na improvisación segundo o nivel.
- f) Tocar en grupo sen director.
- g) Demostrar uns hábitos de estudos correctos e eficaces.

1º G.P

- a) Dominar tecnicamente tódolos instrumentos da especialidade, así como a coordinación rítmica e motriz que esixe o conxunto dos mesmos.
- b) Tocar en grupo sen director, con precisión rítmica e coñecemento global da obra.
- c) Utilizar con autonomía progresivamente maior, os coñecementos musicais para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: articulación, coordinación entre as dos mans, dinámica, etc.
- d) Interpretar un repertorio de obras pertencentes a diferentes estilos, de dificultade adecuada a este nivel.

- e) Actuar en público cunha formación de percusión combinada.
- f) Desenvolvemento de toda a gama de modos de ataque.
- g) Introducción á grafía e forma de interpretación da música contemporánea.

2º G.P

- a) Afianzar e desenrolar a técnica instrumental do curso anterior.
- b) Tocar tódolos instrumentos de percusión fundamentais, cun coñecemento básico da súa técnica dun xeito satisfactorio.
- c) Dispoñer e coñecer o repertorios básico para o maior número de instrumentos de percusión posible.
- d) Valorar a creatividade e a improvisación como un elemento fundamental na percusión e o seu repertorio.
- e) Afinar os timbais de maneira satisfactoria.
- f) Interpretar satisfactoriamente as variacións dinámicas inherentes ao propio fraseo e desenrolar a súa búsqueda continua para unha mellora da dirección musical.
- g) Fomentar a investigación, mediante unha búsqueda continua de información relacionada coa percusión.

3º G.P

- a) Afianzar e desenrolar a técnica instrumental do curso anterior.
- b) Tocar tódolos instrumentos de percusión fundamentais, con un coñecemento básico da súa técnica dunha maneira satisfactoria.
- c) Dispoñer e coñecer o repertorios básico para o maior número de instrumentos de percusión posible.
- d) Valorar a creatividade e a improvisación como un elemento fundamental na percusión e o seu repertorio.
- e) Afinar os timbais de maneira satisfactoria.
- f) Interpretar satisfactoriamente as variacións dinámicas inherentes o propio fraseo e desenrolar a súa búsqueda continua para unha mellora da dirección

musical.

- g) Fomentar a investigación, mediante unha búsqueda continua de información relacionada coa percusión.

4º G.P

- a) Afianzar e desenrolar a técnica instrumental do curso anterior.
- b) Aplicar os coñecementos musicais e técnicos adquiridos o repertorio orquestral básico de caixa, timbais, láminas e pequena percusión.
- c) Adquirir e fomentar progresivamente unhas calidades propias de son e controlar as diversas técnicas de agarre.
- d) Conseguir unha maior autonomía progresiva fronte a partitura para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación.
- e) Interpretar música con outros instrumentos para traballar a afinación de diferentes grupos instrumentais e as súas diferentes formas de bloques dinámicos.
- f) Fomentar a investigación, mediante unha búsqueda continua de información relacionada coa percusión.

5º G.P

- a) Afianzar e desenrolar a técnica instrumental do curso anterior.
- b) Aplicar os coñecementos musicais e técnicos adquiridos o repertorio orquestral básico de caixa, timbais, láminas e pequena percusión.
- c) Adquirir e fomentar progresivamente unhas calidades propias de son inherentes o propio fraseo e os diferentes estilos musicais.
- d) Interpretar música con outros instrumentos para traballar a afinación de diferentes grupos instrumentais e as súas diferentes formas de bloques dinámicos.
- e) Fomentar a investigación, mediante unha búsqueda continua de información relacionada coa percusión.

6º G.P

- a) Afianzar e desenrolar a técnica instrumental do curso anterior.

- b) Valorar a esixencia de calidade sonora. E controlar as diversas técnicas: caixa, marimba (Stevens), vibráfono (Burton), xilófono, timbais (francesa ou alemana), multipercusión.
- c) Tocar en grupo sen director ou directora, con precisión rítmica e coñecemento global da obra.
- d) Conseguir unha autonomía na interpretación, na articulación, na coordinación entre as dúas mans, no uso da dinámica, na capacidade memorística, na lectura a primeira vista e na improvisación.
- e) Interpretar un repertorio de obras pertencentes a diferentes estilos, e dificultade adecuada a este nivel e cunha formación de percusión combinada.

6.2. Contidos

1º G.E

- Traballo da psicomotricidade como punto de partida de práctica instrumental.
- Importancia da percusión de man e corporal.
- Presentación dos instrumentos, baquetas a utilizar e uso das mesmas.
- Iniciación ao apreixe básico (caixa, láminas, timbal) colocación diante dos instrumentos, execución sobre os mesmos, zonas de mallo, pivote, etc.
- Coordinación e desenvolvemento das diferentes figuras rítmicas de acordo co nivel e no departamento de L. M.
- Traballo das dinámicas nos instrumentos básicos,(f, P), anacruses, dicitacións, apagado básico no timbal, zonas de execución, movemento das baquetas, adecuación da técnica á dinámica, traballo das polirrítmias na batería e dominio das tonalidades de ata unha alteración.
- Introducción á lectura a primeira vista, traballo da memoria e improvisación.
- Adquisición duns hábitos de estudo que axuden ao alumno a superar as dificultades das partituras.

2º G.E

- Maior coñecemento dos instrumentos, baquetas a utilizar e uso das mesmas.

- Apreixe básico (caixa, láminas, timbal) colocación diante dos instrumentos, execución sobre os mesmos, zonas de mallo, pivote, etc.
- Coordinación e desenvolvemento das diferentes figuras rítmicas de acordo co nivel e no departamento de L. M.
- Traballo das dinámicas nos instrumentos básicos (f, mf, p), anacruses, dixitacións, apagado básico no timbal, zonas de execución, movemento das baquetas, adecuación da técnica á dinámica, traballo das polirrítmias na batería e dominio das tonalidades de ata unha alteración.
- A lectura a primeira vista, traballo da memoria e improvisación.
- Adquisición duns hábitos de estudo que axuden ao alumno a superar as dificultades das partituras.

3º G.E

- Maior coñecemento dos instrumentos, baquetas a utilizar e uso das mesmas.
- Apreixe básico (caixa, láminas, timbal) colocación diante dos instrumentos, execución sobre os mesmos, zonas de mallo, pivote, etc.
- Coordinación e desenvolvemento das diferentes figuras rítmicas de acordo co nivel e no departamento de L. M.
- Traballo das dinámicas nos instrumentos básicos,(f, mf, p), anacruses, dixitacións, apagado no timbal, zonas de execución, movemento das baquetas, adecuación da técnica á dinámica, traballo das polirrítmias na batería e dominio das tonalidades de ata unha alteración.
- A lectura a primeira vista, traballo da memoria e improvisación.
- Adquisición duns hábitos de estudo que axuden ao alumno a superar as dificultades das partituras.

4º G.E

- Coñecer os instrumentos as súas posibilidades sonoras, baquetas a utilizar e uso das mesmas.
- Apreixe básico (caixa, láminas, timbal) colocación diante dos instrumentos, execución sobre os mesmos, zonas de mallo, pivote, etc.

- Coordinación e desenvolvemento das diferentes figuras rítmicas de acordo co nivel e no departamento de L. M.
- Traballo das dinámicas nos instrumentos básicos,(f, mf, p), anacruses, dixitacións, apagado no timbal, zonas de execución, movemento das baquetas, adecuación da técnica á dinámica, traballo das polirrítmias na batería e dominio das tonalidades de ata unha alteración.
- A lectura a primeira vista, traballo da memoria e improvisación.
- Adquisición duns hábitos de estudo que axuden ao alumno a superar as dificultades das partituras.

1º G.P

- Desenvolvemento da capacidade de obter simultaneamente sons de distinta intensidade entre ambas mans.
- Aproveitamento do control da postura e do movemento ante o instrumento.
- Traballo de conxunto.
- Adestramento progresivo e permanente da memoria.
- Adquisición dos hábitos de estudo correctos e eficaces.
- Traballo de la improvisación.
- Lectura a primeira vista.
- Práctica de las escalas maiores e menores a unha oitava.
- Desenvolvemento de toda a gama de modos de ataque.
- Ritmos compostos e grupos irregulares.
- Introducción á batería. Desenvolvemento de paradiddles, acentos, mordentes e redobres.
- Audición dun repertorio de obras pertencentes a diferentes estilos con distintos instrumentos, adecuados a este nivel.

2º G.P

- Adquisición e desenrolo da base técnica fundamental nos instrumentos de percusión.

- Adquisición da base técnica de todos os instrumentos de percusión e de hábitos de estudo eficientes no estudo individual.
- Desenvolvemento da capacidade de obter simultaneamente sons de distinta intensidade entre ámbalas dúas mans, tratando de alcanzar unha diferenciación dinámica xa se trate da relación melodía-acompañamento ou de formas contrapuntísticas de maior complexidade.
- Estudo dos solos.
- Lectura a vista.

3º G.P

- Adquisición e desenrolo da base técnica fundamental nos instrumentos de percusión.
- Adquisición da base técnica de todos os instrumentos de percusión e de hábitos de estudo eficientes no estudo individual.
- Desenvolvemento da capacidade de obter simultaneamente sons de distinta intensidade entre ámbalas dúas mans, tratando de alcanzar unha diferenciación dinámica xa se trate da relación melodía-acompañamento ou de formas contrapuntísticas de maior complexidade.
- Estudo dos solos.
- Lectura a vista.

4º G.P

- Perfeccionamento de toda a gama de modos de ataque.
- Desenrolo da base técnica de todos os instrumentos de percusión e de hábitos de estudo eficientes no estudo individual.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das súas diferentes versións.
- Adquisición e desenrolo das técnicas do ciclo anterior e introdución de técnicas para instrumentos latinos e africanos.
- Afianzamento do repertorio orquestral
- fraseo e a súa adecuación ós diferentes estilos

- Estudo dos solos.
- Lectura a vista.

5º G.P

- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de maneira crítica as características das súas diferentes versións.
- Adquisición e desenvolvemento das técnicas do ciclo anterior e introdución de técnicas para instrumentos latinos e africanos.
- Afianzamento do repertorio orquestral
- O fraseo e a súa adecuación ós diferentes estilos
- Estudo dos solos.
- Lectura a vista.

6º G.P

- Adquisición e perfeccionamento das técnicas do ciclo anterior e introdución de técnicas para instrumentos latinos e africanos.
- Afianzamento do repertorio orquestral
- O fraseo e a súa adecuación ós diferentes estilos
- Estudo dos solos.
- Desenvolvemento da capacidade de obter simultaneamente sons de distinta intensidade entre ambas as mans, tratando de alcanzar unha diferenciación dinámica xa se trate da relación melodía-acompañamento ou de presentacións contrapuntísticas de maior complexidade.
- Práctica da lectura á vista.
- Traballo da improvisación.
- Iniciación á interpretación da música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- Estudo da literatura orquestral e solos.
- Fraseo e a súa adecuación aos diferentes estilos (láminas e timbais).
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.

- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.

6.3. Programa a superar durante o curso.

1º G.E

- Caixa
 - 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen. 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen. 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
 - *O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.
- Marimba:
 - 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
 - 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
 - 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
 - *O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.
- Timbais:
 - 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
 - 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
 - 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
 - *O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.
- Batería:
 - 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.

- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

2º G.E

- Caixa

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Marimba:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Timbais:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Batería:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.II de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

3º G.E

- Caixa

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.I de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Marimba:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Timbais:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Batería:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.III de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

4º G.E

- Caixa

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Marimba:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Timbais:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír

estudios e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- Batería:

- 1º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.
- 2º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.
- 3º Trimestre: 33% do Método de Percusión Vol.IV de Michael Jansen.

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

1º G.P

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- 2 Pezas de Marimba a 4 baquetas
- 1 Peza de Marimba ou Xilófono a 2 baquetas 1 Peza de Vibráfono a 2 ou 4 baquetas
- 1 obra de Timbal
- 1 obra de Multipercusión.
- 1 peza de batería.

A maiores:

- 1º Trimestre
 - Estudio de caixa orquestral e 1 estudio de caixa Rudimental. 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 2º Trimestre
 - Estudios de caixa: Orquestral e Rudimental. 1 Estudio de Timbais. 1 Estudio ou peza de batería.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa

- 3º Trimestre
 - 2 Estudos de caixa. 1 Orquestral e Rudimental 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa.

2º G.P

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- 2 Pezas de Marimba a 4 baquetas
- 1 Peza de Marimba ou Xilófono a 2 baquetas 1 Peza de Vibráfono a 2 ou 4 baquetas
- 1 obra de Timbal
- 1 obra de Multipercusión.

A maiores:

- 1º Trimestre
 - Estudio de caixa orquestral e 1 estudio de caixa Rudimental. 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 2º Trimestre
 - Estudos de caixa: Orquestral e Rudimental. 1 Estudio de Timbais. 1 Estudio ou peza de batería.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 3º Trimestre
 - 2 Estudos de caixa. 1 Orquestral e Rudimental 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa.

3º G.P

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- 2 Pezas de Marimba a 4 baquetas

- 1 Peza de Marimba ou Xilófono a 2 baquetas 1 Peza de Vibráfono a 2 ou 4 baquetas
- 1 obra de Timbal
- 1 obra de Multipercusión

A maiores:

- 1º Trimestre
 - Estudio de caixa orquestral e 1 estudio de caixa Rudimental. 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 2º Trimestre
 - Estudos de caixa: Orquestral e Rudimental. 1 Estudio de Timbais. 1 estudo/peza de batería.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 3º Trimestre
 - 2 Estudos de caixa. 1 Orquestral e Rudimental 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa.

4º G.P

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- 2 Pezas de Marimba a 4 baquetas
- 1 Peza de Marimba ou Xilófono a 2 baquetas 1 Peza de Vibráfono a 2 ou 4 baquetas
- 1 obra de Timbal
- 1 obra de Multipercusión.

A maiores:

- 1 Trimestre.
 - Estudio de caixa orquestral e 1 estudio de caixa Rudimental. 1 Estudio

de Timbais. 1 estudio ou peza de batería.

- Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 2º Trimestre
 - Estudos de caixa: Orquestral e Rudimental. 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 3º Trimestre
 - 2 Estudos de caixa. 1 Orquestral e Rudimental 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa.

5º G.P

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- 2 Pezas de Marimba a 4 baquetas
- 1 Peza de Marimba ou Xilófono a 2 baquetas 1 Peza de Vibráfono a 2 ou 4 baquetas
- 1 obra de Timbal
- 1 obra de Multipercusión.

A maiores:

- 1 Trimestre.
 - Estudio de caixa orquestral e 1 estudio de caixa Rudimental. 1 Estudio de Timbais. 1 estudio ou peza de batería.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 2º Trimestre
 - Estudos de caixa: Orquestral e Rudimental. 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 3º Trimestre
 - 2 Estudos de caixa. 1 Orquestral e Rudimental 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa.

6º G.P

*O profesor poderá ter flexibilidade e engadir, quitar ou substituír estudos e programa dependendo do seu criterio, atendendo ás necesidades de cada discente.

- 1 Pezas de Marimba a 4 baquetas
- 1 Peza de Vibráfono a 4 baquetas
- 1 obra de Timbal
- 1 obra de Multipercusión.
- 1 obra de caixa

A maiores:

- 1 Trimestre.
 - Estudio de caixa.
 - 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 2º Trimestre
 - 1Estudios de caixa.
 - 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa
- 3º Trimestre
 - 1 Estudio de caixa.
 - 1 Estudio de Timbais.
 - Técnica de Marimba, timbal e caixa.

6.4. Avaliación

Segundo o decreto 198/2007 de 27 de setembro del DOG, din:

A avaliación no grao elemental levarase a cabo tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos no currículo.

A avaliación da aprendizaxe dos alumnos e das alumnas será continua, cualitativa e integradora, aínda que diferenciada segundo as materias do currículo.

A avaliación, supervisada pola xefatura de estudos, a realizará o conxunto do profesorado do alumno ou da alumna coordinado polo profesor ou a profesora que exerzan a titoría. Este profesorado actuará de xeito integrado ao longo do proceso de avaliación e na adopción de decisións resultantes do devandito proceso.

O profesorado avaliará tanto a aprendizaxe dos alumnos e das alumnas como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente.

Segundo o decreto 203/2007 de 27 de setembro del DOG, din:

A avaliación no grao profesional levarase a cabo tendo en conta os obxectivos e os criterios de avaliación establecidos no currículo.

A avaliación da aprendizaxe dos alumnos e das alumnas será continua, cualitativa e integradora, aínda que diferenciada segundo as materias do currículo.

A avaliación, supervisada pola xefatura de estudos, a realizará o conxunto do profesorado do alumno ou da alumna coordinado polo profesor ou a profesora que exerzan a titoría. Este profesorado actuará de xeito integrado ao longo do proceso de avaliación e na adopción de decisións resultantes do devandito proceso.

O profesorado avaliará tanto a aprendizaxe dos alumnos e das alumnas como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente.

Actividades de avaliación.

O profesorado terá en conta o traballo feito diariamente e a súa evolución do inicio do curso ou trimestre ata o fin da avaliación ou trimestre. As actividades da avaliación son:

- A asistencia as clases semanais.
- Interpretación do repertorio suxerido polo profesor ao inicio da avaliación.
- Audicións e recitais.
- Participación nas actividades organizadas polo departamento de percusión e/ou conservatorio.
- Exame trimestral

Momentos da avaliación.

Para desenvolver este apartado seguiremos dúas liñas de avaliación complementarias que afectan ao momento en que se realizará a avaliación:

A avaliación **inicial** é a realizada ao comezo do curso co fin de detectar o nivel dos alumnos/as en función das súas capacidades, actitudes e coñecementos. A información obtida permitiranos adaptar os novos contidos, os materiais e as actividades a ao realidade do noso alumnado, asegurando unha asimilación axeitada.

A aplicación dunha avaliación **continua** é a levada a termo durante o desenvolvemento de cada clase, confirmando tanto a madurez e o grao de adquisición das capacidades previstas, como as dificultades atopadas no proceso de ensino-aprendizaxe. Esta avaliación permitiranos axeitar os contidos, as estratexias de ensino e aprendizaxe ou o repertorio, atendendo ás diversas peculiaridades observadas. A súa virtude é a de axudarnos a valorar o grao de adquisición dos contidos de forma progresiva segundo os imos abordando ao longo dun período aberto de tempo.

A avaliación final ou **sumativa**, deberemos considerala dun gran importancia porque non é suficiente que o alumno comprenda o que ten que facer, senón que ten que ser capaz de aplicalo á interpretación dos diferentes instrumentos de percusión, que se desenvolve progresivamente en período amplo de tempo. Debido á necesidade de emitir unha cualificación trimestral dos nosos alumnos, nos propoñeremos dous tramos de tempo para a aplicación deste tipo de avaliación sumativa: ao final do trimestre e ao final do curso na que situaremos probas específicas, segundo se recollen no apartado Procedementos e Instrumentos de avaliación.

A avaliación **final** é moi útil ao termo de cada clase, e non só co fin de avaliar ao alumno/a, senón como fonte de información para a adecuación das propias clases.

Actividades de auto avaliación.

Para enriquecer o proceso coa participación do alumno empregaremos a **auto-avaliación**. Deste modo contribuiremos a desenvolver nel un actitude de autocrítica, inculcándolle actitudes de responsabilidade sobre o seu propio proceso de aprendizaxe. Non hai que esquecer o seu valor como factor de motivación e reforzo na súa aprendizaxe.

As actividades da auto avaliación faranse diariamente na clase, preguntando ó

alumno/a se entende os contidos expostos na clase.

Nas interpretacións instrumentais por parte do alumnado o profesor pedirá que cualifique a súa interpretación para coñecer o criterio do alumnado, desta maneira o profesor comprobará a calidade de auto avaliación do alumnado.

Outra medida de auto avaliación é a gravación en vídeo das interpretacións do alumnado, para despois analizar e obter unhas conclusións que melloren a calidade musical do alumnado.

6.4.1. Criterios de avaliación

1º GE

- 1) Interpretar un repertorio solista adecuado ao nivel.
- 2) Demostrar unha soltura e control técnico nos principais instrumentos da familia da percusión: caixa, láminas, timbais, batería e multipercusión.
- 3) Demostrar unha sensibilidade auditiva para obter o mellor son de cada un dos instrumentos.
- 4) Interpretar un repertorio de memoria adaptado ao nivel e nos distintos instrumentos.
- 5) Tocar a primeira vista fragmentos musicais do nivel así como improvisar tanto como acompañante como solista.
- 6) Conseguir unha autonomía progresiva fronte á partitura.

2º GE

- 1) Interpretar un repertorio solista adecuado ao nivel.
- 2) Demostrar unha soltura e control técnico nos principais instrumentos da familia da percusión: caixa, láminas, timbais, batería e multipercusión.
- 3) Demostrar unha sensibilidade auditiva para obter o mellor son de cada un dos instrumentos.
- 4) Interpretar un repertorio de memoria adaptado ao nivel e nos distintos instrumentos.

5) Tocar a primeira vista fragmentos musicais do nivel así como improvisar tanto como acompañante como solista.

6) Conseguir unha autonomía progresiva fronte á partitura.

3º GE

1) Interpretar un repertorio solista adecuado ao nivel.

2) Demostrar unha soltura e control técnico nos principais instrumentos da familia da percusión: caixa, láminas, timbais, batería e multipercusión.

3) Demostrar unha sensibilidade auditiva para obter o mellor son de cada un dos instrumentos.

4) Interpretar un repertorio de memoria adaptado ao nivel e nos distintos instrumentos.

5) Tocar a primeira vista fragmentos musicais do nivel así como improvisar tanto como acompañante como solista.

6) Conseguir unha autonomía progresiva fronte á partitura.

4º GE

1) Interpretar un repertorio solista adecuado ao nivel.

2) Demostrar unha soltura e control técnico nos principais instrumentos da familia da percusión: caixa, láminas, timbais, batería e multipercusión.

3) Demostrar unha sensibilidade auditiva para obter o mellor son de cada un dos instrumentos.

4) Interpretar un repertorio de memoria adaptado ao nivel e nos distintos instrumentos.

5) Tocar a primeira vista fragmentos musicais do nivel así como improvisar tanto como acompañante como solista.

6) Conseguir unha autonomía progresiva fronte á partitura.

1º GP

1) Utilizar a respiración adecuada ás esixencias da execución instrumental.

2) Demostrar unha considerable execución técnica de estudos e obras.

- 3) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación.
- 4) Interpretar obras como solista cun mínimo de calidade.
- 5) Interpretar de memoria obras do repertorio solista.
- 6) Demostrar una certa capacidade expresiva na execución musical.
- 7) Mostrar certa autonomía na resolución de problemas, a nivel de execución.
- 8) Ter nocións xerais das obras a interpretar tanto da época como do estilo.
- 9) Demostrar un coñecemento xeral específico da percusión.
- 10) Demostrar unha actitude positiva nas clases e nas actividades do departamento, audicións, concertos, etc.

2º GP

- 1) Utilizar a respiración adecuada ás esixencias da execución instrumental.
- 2) Demostrar unha considerable execución técnica de estudos e obras.
- 3) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación.
- 4) Interpretar obras como solista cun mínimo de calidade.
- 5) Interpretar de memoria obras do repertorio solista.
- 6) Demostrar una certa capacidade expresiva na execución musical.
- 7) Mostrar certa autonomía na resolución de problemas, a nivel de execución.
- 8) Ter nocións xerais das obras a interpretar tanto da época como do estilo.
- 9) Demostrar un coñecemento xeral específico da percusión.
- 10) Demostrar unha actitude positiva nas clases e nas actividades do departamento, audicións, concertos, etc.

3º GP

- 1) Utilizar a respiración adecuada ás esixencias da execución instrumental.
- 2) Demostrar unha considerable execución técnica de estudos e obras.
- 3) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación.
- 4) Interpretar obras como solista cun mínimo de calidade.

- 5) Interpretar de memoria obras do repertorio solista.
- 6) Demostrar una certa capacidade expresiva na execución musical.
- 7) Mostrar certa autonomía na resolución de problemas, a nivel de execución.
- 8) Ter nocións xerais das obras a interpretar tanto da época como do estilo.
- 9) Demostrar un coñecemento xeral específico da percusión.
- 10) Demostrar unha actitude positiva nas clases e nas actividades do departamento, audicións, concertos, etc.

4º GP

- 1) Utilizar a respiración adecuada ás esixencias da execución instrumental.
- 2) Demostrar unha considerable execución técnica de estudos e obras.
- 3) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación.
- 4) Interpretar obras como solista cun mínimo de calidade.
- 5) Interpretar de memoria obras do repertorio solista.
- 6) Demostrar una certa capacidade expresiva na execución musical.
- 7) Mostrar certa autonomía na resolución de problemas, a nivel de execución.
- 8) Ter nocións xerais das obras a interpretar tanto da época como do estilo.
- 9) Demostrar un coñecemento xeral específico da percusión.
- 10) Demostrar unha actitude positiva nas clases e nas actividades do departamento, audicións, concertos, etc.

5º GP

- 1) Utilizar a respiración adecuada ás esixencias da execución instrumental.
- 2) Demostrar unha considerable execución técnica de estudos e obras.
- 3) Demostrar sensibilidade auditiva na afinación.
- 4) Interpretar obras como solista cun mínimo de calidade.
- 5) Interpretar de memoria obras do repertorio solista.
- 6) Demostrar una certa capacidade expresiva na execución musical.

- 7) Mostrar certa autonomía na resolución de problemas, a nivel de execución.
- 8) Ter nocións xerais das obras a interpretar tanto da época como do estilo.
- 9) Demostrar un coñecemento xeral específico da percusión.
- 10) Demostrar unha actitude positiva nas clases e nas actividades do departamento, audicións, concertos, etc.

6º GP

- 1) Interpretar un concerto de final de grao (se é posible no auditorio do centro), utilizando obras solistas para: xilófono, marimba catro mazas, vibráfono catro mazas, caixa, timbais e multipercusión. Adecuado ao nivel do alumno/a e de calidade artística. Neste concerto debe observarse o seguinte:
 - a. O esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución instrumental.
 - b. Dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais.
 - c. Sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento.
 - d. Dominio das dificultades técnicas das obras. - Obras das distintas épocas e estilos como solista e en grupo. - A memorización dalgunha das pezas. - Unha interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical
- 2) Demostrar capacidade para abordar individualmente o estudo das obras de repertorio. Con este criterio preténdese avaliar a autonomía do alumnado e a súa competencia para emprender o estudo individualizado e a resolución dos problemas que se lle susciten no estudo.
- 3) Demostrar solvencia na lectura á primeira vista e capacidade progresiva na improvisación sobre o instrumento. Este criterio avalía a competencia progresiva que adquire o alumnado na lectura á primeira vista así como a súa desenvolvemento para abordar a improvisación no instrumento aplicando os coñecementos adquiridos.

6.4.2. Mínimos exigibles

GRAO ELEMENTAL

- Interpretar un repertorio solista (láminas, caixa, batería e timbais) adecuado ao nivel en cada trimestre de cada curso.
- Demostrar unha soltura e control técnico nos principais instrumentos da familia da percusión: caixa, láminas, timbais, batería e multipercusión.
- Interpretar un repertorio de memoria adaptado ao nivel e nos distintos instrumentos, como mínimo dúas pezas ou estudo por trimestre.

GRAO PROFESIONAL

- Demostrar unha correcta execución técnica de obras e estudos acordes ao nivel do curso.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e na calidade do son.
- Interpretar obras/estudos como solista
- Interpretar de memoria unha obra por trimestre.

6.4.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

A nota final do curso estará dividida nas seguintes porcentaxes:

- Avaliación continua 60% (Anotado no caderno de clase)
 - o Asistencia.
 - o Actitude nas clases.
 - o Correcta interpretación do repertorio do curso.
 - o Realización correcta dos deberes semanais.
 - o Audicións.
- Exame trimestral. 40%
 - o Correcta interpretación do repertorio do curso fixado para o exame.

6.4.4. Criterios de cualificación

Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

O alumnado poderá promocionar ao curso superior cando teña superadas todas as materias do curso ou teña como máximo avaliación negativa soamente en dúas materias do presente curso.

6.4.5. Medidas de recuperación

As avaliacións suspensas poderán superarse cun exame de recuperación. Os alumnos que ao acabar o curso teñan algunha avaliación ou avaliacións suspensas, deberán presentarse a unha proba final práctica, daquela parte ou partes suspensas.

Procedementos de recuperación ordinarios

- Recuperación trimestral. Realízase un exame ó comezo do trimestre dos contidos non acadados no trimestre anterior.
- Recuperación final. Realízase un exame en xuño cos mesmos criterios de avaliación que figuran para todo o curso.

Probas extraordinarias de xuño

- O alumno interpretará nunha única proba o repertorio no acadado durante o curso. O alumno saberá o repertorio a través dun informe personalizado onde constarán as pezas, contidos e obxectivos non acadados durante o curso escolar.

6.5. Recursos didácticos

1º GE

- CAIXA:
 - Método de Percusión 1 de Michael Jansen
 - TÉCNICA:
 - Figuras básicas en golpes alternados (negras, corcheas, brancas e redondas cos seus respectivos silencios)
 - O agarre.
 - Dinámicas básicas forte e piano.

- Acentos
- TIMBAIS:
 - Método de Percusión 1 de Michael Jansen
 - TÉCNICA:
 - Busca do son propio do timbal.
 - Zona de golpeo.
 - Golpe legato.
 - Movemento entre dous timbais.
 - Figuras básicas.
 - Apagados.
 - Acentos
- LÁMINAS: (2 BAQUETAS)
 - Método de Percusión 1 de Michael Jansen.
 - TÉCNICA:
 - Escalas de Do M, Sol M, Fa M, La m, Mi m, Re m...
 - Arpexios e demais exercicios técnicos sobre as tonalidades anteriores.
 - Exercicios de velocidade sobre as escalas.
- MULTIPERCUSIÓN:
 - Método de Percusión 1 de Michael Jansen Método de Multipercusión de Pelejero
- BATERÍA:
 - Rock School Volumen Debut.

2º GE

- CAIXA:
 - “Método de Percusión 2 de Michael Jansen
 - TÉCNICA:

- Figuras básicas en golpes alternados de maior complexidade (negras, corcheas, semicorcheas, blancas e redondas cos seus correspondentes silencios)
- Ritmos ternarios.
- Dinámicas f, mf e p.
- Acentos.
- TIMBAIS:
 - Método de Percusión 2 de Michael Jansen
 - TÉCNICA:
 - Busca do son propio do timbal.
 - Zonas de golpeo.
 - Golpe legato.
 - Movemento en 2 timbais.
 - O apagado.
 - Figuras básicas en golpes alternados de maior complexidade (negras, corcheas, semicorcheas, blancas e redondas cos seus correspondentes silencios)
 - Ritmos ternarios.
 - Dinámicas f, mf e p.
 - Acentos.
- LÁMINAS: (2 BAQUETAS)
 - Método de Percusión 2 de Michael Jansen
 - TÉCNICA:
 - Escalas de 2 e 3 alteracións, arpexos, etc....
 - Exercizos de velocidade sobre las escalas.
- MULTIPERCUSIÓN:
 - Estudios progresivos para multipercusión”, S. Pelejero.

- BATERÍA:
 - o RockSchool Debut / Grade 1

3º G.E

- CAIXA:
 - o Método de Percusión 3 de Michael Jansen TÉCNICA:
 - o Paradiddle simple.
 - o Flam.
 - o Dinámicas f, mf e p.
- TIMBAIS:
 - o Método de Percusión 3 de Michael Jansen
 - o TÉCNICA:
 - o Iniciación ó redobre.
 - o O apagado.
 - o Velocidade no movemento en 2 timbais.
 - o Iniciación á afinación de 4a e 5a.
- LÁMINAS: (2 BAQUETAS)
 - o Método de Percusión 3 de Michael Jansen
 - o Escalas de 4 e 5 alteracións, arpexos, etc....
 - o Exercizos de velocidade sobre las escalas.
- MULTIPERCUSIÓN:
 - o “Estudios progresivos para multipercusión”, S. *Pelejero*. Leccións da 22 á 31. Método de Percusión 3 de Michael Jansen
- BATERÍA:
 - o ROCKSCHOOL GRADE 1 e 2

4º G.E

- CAIXA:

- Método de Percusión 4 de Michael Jansen Fundamental Studies for Snare Drum de Michael Peters
- **TÉCNICA:** Paradiddle dobre. Drag Dinámicas f, mf e p. Dobre golpe de 5, 9 e 17. Iniciación á redobre orquestral (multirebote).
- TIMBAIS:
 - Método de Percusión 4 de Michael Jansen Fundamental studies for Timpani Michael Peters
 - **TÉCNICA:** O redobre. O apagado. Velocidade no movemento en 2 timbais. Cambio de afinación de 4a e 5a.
- LÁMINAS: (2 BAQUETAS)
 - Método de Percusión 4 de Michael Jansen Malletrix
 - Marimba Partner.
 - **TÉCNICA:** Escalas de 6 e 7 alteracións, arpejos, etc.... Exercizos de velocidade sobre las escalas.
- MULTIPERCUSIÓN:
 - “Estudios progresivos para multipercusión”, S. *Pelejero*. Leccións da 32 á 36. Método de Percusión 4 de Michael Jansen
- Batería:
 - ROCK SCHOOL GRADE 2

1º GP

- MARIMBA
 - Three Pieces for three mallets de M. Peters 7 Brazilian Children Songs de N. Rosauo Funny Mallets de N. J. Zivkovic
 - Image de B. Quartier
- XILÓFONO
 - 15 etudes pour xilophone M Jorand
 - 39 studies for xilophone de Goldemberg Funny Xilophone de N. J. Zivkovic

- TÉCNICA: Método H. Stevens
- VIBRÁFONO
 - Dampening and Pedalling de D.Friedman Funny Vibes de Zicovick
 - Solobook Vibes de Schluter
- CAIXA
 - Intermediate studies for snare drum. M. Peters 150 Rudimental Solos. Wilcoxon
 - More Concerts Solos for SD de Larson
 - TÉCNICA: Método Valencia Percussion Academy de Víctor Segura
- TIMBAL
 - Intermediate Timpani Studies de M.Peters
 - 30 Pieces progresives pour deux timbales et piano de G.Berlioz
- MULTIPERCUSIÓN
 - Studies in solo Percussion Goldemberg Istra de J.Beck
 - Etude II Mitchel Peters.

2º GP

- MARIMBA
 - Scenes from Mexico de Gómez Waves M.Peters
 - Charade
 - Mexican Murals de T.Brown Teardrops de M.Peters
 - Sea Refractions de M.Peters Funny Marimba de Zivkovic Image de B.Quartier
 - 7 Brazilian children songs de N.Rosauo
- VIBRÁFONO
 - Dampening and Pedalling de D. Friedman Solobook Vibes Schluter
 - Funny Vibes de Zivkovic

- XILÓFONO
 - 15 etudes pour xiolophone de M. Jorand
 - 39 studies for xilophone de M. Goldemberg Funny Xilophone (vol.1) de Zivcovic Scherzo Capriche
- MULTIPERCUSIÓN
 - Studies in solo Percussion de M. Goldemberg Introduction and Waltz de M. Peters Introduction and Furioso de Spears
 - A la Manière de Delecluse Sudden Change de S. Fink Rhythm Serenade de Rusell Zanza Mora de W. Kraft
- CAIXA
 - Developing Dexterity
 - 150 Rudimental Solos de Wilcoxson Intermediate Studies for SD de M. Peters Two for six
 - J. R. Special
 - Double Timing Rudiwaltz
- TIMBAL
 - Intermediate Timpani Studies M. Peters

3º GP

- MARIMBA
 - Method of Movement H. Stevens Generalife E. de Sejourné
 - Rain Dance de Gómez Mbira Song
 - Waves
- VIBRÁFONO
 - Dampening and Pedalling de D. Friedman Solobook Vibes de Schluter
 - Funny Vibes de Zivcovic
- XILÓFONO
 - 15 etudes pour xiolophone de Jorand

- 39 studies for xilophone de M.Goldemberg Funny Xilophone (vol.1) de Zivcovic Scherzo Capriche
- MULTIPERCUSIÓN
 - Studies in solo Percussion Introduction and Waltz Introduction and Furioso A la Manière
 - Sudden Change Rhythm Serenade Zanza Mora
- CAIXA
 - Developing Dexterity 150 Rudimental Solos de
 - Intermediate Studies for SD Two for six
 - J. R. Special
 - Double Timing Rudiwaltz
- TIMBAL
 - Intermediate Timpani Studies M.Peters

4º GP

- MARIMBA
 - Marimba Flamenca de A. Gómez Yellow after the Rain de M.Peters Nancy de E. Sejourné Contemporany Solos de K.Ervin Granada de A.Lara
 - Funny Mallets de N.J Zivcovic Image de B.Quartier
- VIBRÁFONO
 - Dampening and pedaling de D.Friedman The Percussion Keyboard de E.Sejourné Children's Songs de Chick Corea Solobook for Vibraphone vol 2 de Schluter
 - Funny Vibraphone de N. Zivcovic
- XILÓFONO
 - Calisthenics de Elden Baley
 - Instruction Course for xilophone G. Green 39 studies for xilophone de M.

Goldemberg 20 estudos para xilófono de Delecluse

- Vals Furioso de E.Waters Three Studies (III) de W.Pachla

- MULTIPERCUSIÓN

- Studies in solo Percussion de M.Goldemberg Multitudes de A.Brown
- Solo Piece de G.James Night Piece de N.Lloyd

- CAIXA

- Arithmetic
- Cinco piezas Breves de Delecluse Developing Dexterity de M.Peters Intermediate Studies for SD de M.Peters Rudimental Primer de M.Peters
- 150 Rudimental solos de Wilcoxon 14 modern Contest Solos de J.Pratt Portraits in Rhythm de A. Cirone 6 solos para caja de M.Colgrass Trommel Suit de S.Fink
- Theme and Variations de M.Peters

- TIMBAL

- Fund. Method for Timpani de M.Peters Simphonic Studies for Timpani de N.Wood Intermediate Timpani Studies de M.Peters Doble Cross de J.M Roy
- Triton de J.M Roy

5º GP

- MARIMBA

- Method of Movement de H.Stevens Intrada and Episode
- Ghanaia Katamiya Pretexte
- Gitano de A.Gómez Etudes
- Tune for Mary Jungle Walk

- VIBRÁFONO

- Dampening and pedaling de D.Friedman The Percussion Keyboard
- Children's Songs

- Mirror from Another de D.Friedman Solobook for Vibraphone vol 2
- XILÓFONO
 - Calisthenics
 - Course for xilophone 39 studies for xilophone Concierto en La m Three Studies (II) Ragtimes
- MULTIPERCUSIÓN
 - 20 contemporary solos
 - Suit Ancienne (acomp. Piano) English Suit
 - The Love of L'Historie French Suite
- CAIXA
 - Méthode de Caisse-Claire Advanced Studies for SD 150 Rudimental solos Caixa d'Orquesta
 - 14 modern Contest Solos
 - Portraits in Rhythm 6 solos para caja The Waltezing Hipster
 - The Winner
- TIMBAL
 - Fund. Method for Timpani Sinfonic Studies for Timpani I ntermediate Timpani Studies Sonata
 - Storm

6º GP

- MARIMBA
 - Method of Movement de H.Stevens The Rhythm Song de P.Smadbeck Etudes de O.Musser
 - Restless de R.O Meara Estudio No1 de P.Smadbeck Monograph de R.Gipson
 - Meditación y Danza de D. Steinquest Three preludes de Ney Rosauero
 - Suite (1 - 4) de J.S Bach Katamiya de E.Sejourne Frogs de K.Abe

- VIBRÁFONO
 - Dampening and Pedalling de D.Friedman The Percussion Keyboard de E. Sejourné Blues for Gilbert de M. Glentworth
 - Six solos for vibraphone de R. Wiener Suite for Solo Vibraphone de A. Lepak
 - Mirror from Another de D. Friedman Solobook for Vibraphone vol 2 de W. Schluter Trilogy de T. Huesguen
 - Kaleidoscope de E. Sejourné
- XILÓFONO
 - Calisthenics de E.Balei
 - Course for xilophone de G.Green
 - 39 studies for xilophone de M.Goldemberg Three Studies (I) de Pachla
 - Partita en Mi m de J.S Bach Ragtimes de Joplin/Amandi
- MULTIPERCUSIÓN
 - 20 contemporary solos de Udow/Watt French Suite de W. Kraft
 - English Suite de W.Kraft Dualites de A.Miyamoto
 - Inspiraciones Diabólicas de R.Tagawa The Love of L'Historie de C. Delancey
- CAIXA
 - Méthode de Caisse-Claire de Delecluse Advanced Studies for SD de M.Peters 150 Rudimental solos de Wilcoxon
 - La caja orquestal de M.Ramada 14 modern Contest Solos de Pratt Portraits in Rhythm de A. Cirone
 - Recital Suite for solo SD W. Schinstine Tornado de M. Markvich
 - Suite for snare drum de I. Fink
- TIMBAL
 - Fund. Method for Timpani de M.Peters Symphonic Studies for Timpani

de N.Wood Intermediate Timpani Studies M.Peters Seven dance for timpani. G.Frock

- Sonata for Timpai de J. Beck

7. Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Ao longo do curso, nas reunións do departamento, os docentes revisarán de forma permanente o grao de cumprimento da programación así como os resultados académicos dos discentes, tendo en conta tanto os obxectivos e contidos propostos, como as características individuais de cada un dos discentes: avaliación inicial, atención nas clases, tempo dedicado ao instrumento, condicións, talento, capacidades, etc.

Os docentes informarán aos discentes e aos seus pais do grao de cumprimento dos mínimos esixidos, dos criterios cos que van ser avaliados e da súa evolución. Así mesmo, para un bo desenvolvemento da acción titorial e unha atención individualizada, intentarase manter un contacto continuo co resto dos departamentos para ter unha visión global do desenvolvemento de cada discente.

8. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

As reunións do departamento son o foro onde se realizará de forma permanente, a avaliación interna das estratexias metodolóxicas do departamento, valorando o grao de cumprimento da programación, os resultados académicos, os resultados artísticos etc. Todo iso, tendo en conta a idiosincrasia propia do instrumento, así como a individualidade de cada un dos discentes: o seu grao de compromiso co estudo, facultades, talento, esforzo, interese no estudo do instrumento, etc.

Comentaranse regularmente as audicións realizadas polos discentes, os resultados globais de cada avaliación e calquera cuestión que os membros do departamento consideren oportuna. Trasladaranse á comisión de coordinación

pedagóxica os puntos que os docentes estimen necesarios. Finalmente revisaranse as porcentaxes finais de aprobados e suspensos e unificando criterios para obter o óptimo desenvolvemento musical, artístico e instrumental dos discentes.

Por outra banda, dentro desta avaliación interna, terase en conta e de forma moi destacada, os medios físicos e humanos cos que conta o departamento: material impreso: partituras, libros de consulta, revistas especializadas, instrumentos e o seu estado, mobiliario adecuado, orzamento para actividades, cursos, clases maxistras, dispoñibilidade de aulas para clases de apoio, número de docentes axeitado en relación coa demanda, cursos de formación específicos para o docente e flexibilidade para a súa reciclaxe, flexibilidade para a realización de proxectos artísticos por parte dos docentes etc.; en definitiva, os medios básicos para alcanzar un ensino profesional de calidade, e que permita aos docentes e discentes levar a cabo, de forma real os obxectivos que a programación expón só dunha forma teórica.

9. Anexos

9.1. Probas de acceso 1º de grao profesional

Contidos

A proba consistirá na interpretación das seguintes obras:

- XILÓFONO/MARIMBA (dúas baquetas): unha peza de memoria.
- MULTIPERCUSIÓN OU TIMBAIS (a elección do profesor): unha peza.
- CAIXA: unha peza.

Criterios de avaliación e cualificación

- 1) Interpretación de obras de acordo cos criterios do estilo correspondente, respectando todas as indicacións: tempo, articulación, dinámicas, baquetación...
- 2) Producir un bo son, tendo en conta as posibilidades dinámicas do instrumento.
- 3) Mostrar un grado de corrección técnica das obras interpretadas, así como unha postura corporal correcta e relaxada nel instrumento.
- 4) Mostrar un grado de sensibilidade e imaxinación na interpretación do repertorio.

Interpretar unha das obras de memoria.

Lista de obras orientativas

- MARIMBA / XILÓFONO
 - o Método de Percusión 4º de Michael Jansen 39 studies for xilophone de M.Goldemberg Funny Xilophone (vol. 1) de N.J Zivcovic Malletrix de A.Gómez
- MULTIPERCUSIÓN
 - o Estudios Multipercusión de S.Pelejero Método de Percusión 4º de M. Jansen
- CAIXA
 - o Intermediate studies for snare drum de M.Peters (Pezas con redobles, flams e acentos) Método de Percusión 4º de M.Jansen (Pezas con redobles, flams e acentos)
- TIMBAIS
 - o Intermediate timpani studies de M.Peters Método de percusión 4º de M.Jansen

9.2. Probas de acceso a outros cursos

As probas de acceso a outros cursos (2º, 3º e 4º GE) realizaranse cunhas características comúns. Deberán interpretar 3 pezas: unha de marimba ou xilófono (de memoria), unha de caixa e outra de multipercusión, nesta última dando liberdade ao alumno/a para interpretar timbais, batería ou set-up.

O alumnado deberá presentar fotocopias do material a interpretar para o profesor, así como deberá preparar o instrumental e baquetas necesario para a proba.

Estas probas de acceso a 2º, 3º e 4º afectan as de tipo “ampliación de matrícula”, “acceso directamente a un curso determinado” e “perda de avaliación continua”.

Nos casos en que, de acordo co procedemento disposto nas normas do Regulamento de Réxime Interno vixentes, o alumno perda ou dereito á avaliación

continua, ou alumno/a afectado terá dereito a realizar unha proba específica na que se avalíen obxectivamente vos seus coñecementos para os efectos de superación dá materia.

As probas de acceso a outros cursos (2º, 3º, 4º, 5º e 6º GP) realizaranse cunhas características comúns. Deberán interpretar varias pezas: unha de marimba (4 mazas), unha de xilófono (2 mazas), unha de caixa, outra de multipercusión, timbais, batería e unha de vibráfono. O alumnado deberá presentar fotocopias do material a interpretar para o profesor, así como deberá preparar o instrumental e baquetas necesario para a proba.

9.3. Criterios para a obtención dos premios fin de grao

- 1) Evidenciar unha madurez técnica e musical sobresaliente para interpretar un recital de, alomenos trinta minutos, con obras de estilos variados, cunha dificultade técnica e musical interpretativa ao longo de todo o recital.
- 2) Transcender os aspectos técnicos para acadar unha transmisión musical, a través dun discurso musical amañado do propio intérprete, e tendo como base o texto.
- 3) Interpretar de memoria algunha das obras do programa. Interpretar o programa có acompañamento requirido para cada obra.
- 4) Coñecer e aplicar con solvencia o protocolo de concerto e as convencións interpretativas. As obras serán as correspondentes á programación didáctica.